10

STATUTO
DI
CASTEL S. GIOVANNI
DEL
SEC. XVI in.

I r

1 r

n° 10

°.1.

Posuit ... non

...ierit ab...

...ormus, ...

...ilis ...

...mensib...

...itate cla...

...s patrib...

...et alii...

...ifi...

...s sex...

...umus...

...ion...

[illegible] 10 — f [illegible]

IV

[illegible] de simitate c 25

[illegible] della [illegible] dighe a c 28

[illegible] vendita de [illegible] a c 24

[illegible] testimonij a c 17

[illegible] esecatione a c 18

[illegible] camitum & posse [illegible] alterius a c 32

De solutione capitii [illegible] confirmatione literis C 9

[illegible] le [illegible] a c 29

[illegible] C 10

[illegible] c 19

[illegible] [illegible] dell'arte c 19

De pena [illegible] bestie [illegible] c 27

De modo vendendi [illegible] c 14

De modo [illegible] dative a c

De pena [illegible]

[illegible] c [illegible]

De modo qualitandi [illegible] vel [illegible] c 26

quelli ch' [illegible] pecunie c 30

De arbitrio [illegible] c 22

[illegible] Mattio

Quod [illegible] non possit [illegible]

[illegible] partita duos [illegible] C 20

De electione Potestatis Cap.o I.

Quoniam civitates, terre, oppida, vel castra possint [illegible]
bene regere, vel gubernare, nisi quispiam fuerit ab eis
electus ad iura reddendum, igitur statuimus, et ordinamus, ac
et hac presenti lege firmamus, quod Mag.ca ac Potens, et Nobilis Co[mmuni]
tas spo[lectiv]i domina dicti castri s[anct]i Iohis singulis sex mensibus
eligat Potestatem dicti castri, et qui fuerit ab eadem Co[mmuni]tate ele[c]
tus et missus ad dictum castrum per potestatem cum suis [illegible] [illegible]
illum admittat per [commun]e, et homines dicti castri pro [illegible] et alius
non, et nec alter, nec alio modo dicta electio fieri debe[ret] [illegible]
ret, non valeat sine licentia co[mmun]is spo[lectiv]i cum salario [illegible] sex
mensibus et honoribus et oneribus [illegible] [illegible]
statutis comprehensis. De electione consiliariorum

Specialium, ac generalium, ac off.o eorundem cap.o II.

Consiliarii speciales co[mmun]is dicti castri ac et generales [illegible]
scripto modo, et ordine eligantur. Videlicet quod potestas, qui pro [tem]
pore fuerit in dicto castro quindecim dies ante offitium dicto[rum]
consiliariorum fine teneatur congregari facere generalem [illegible]
co[mmun]is, et hominum dicti castri, quibus hominibus ad premissa ad[u]
nantibus congregatis habeant tot fabe, quot sunt homines in [illegible]
modo arenga commorantes, vel paulominus, et mittant in uno
cappello, inter quas mittant sex fabe nigre bene [misc]ulat[e].
[Et] quibus hominibus ordinatis missis ad fabas more solito illi
quibus obvenerint dicte sex fabe nigre quilibet videlicet eorum parti
cullariter, et divisim statim prius tamen prestito iur[amen]to tactis
scripturis de ipsa electione bene, et legaliter, ac sine fraude
facienda eligant duodecim consiliarios bonos, idoneos, sufficie
tes illos videlicet, quos de castro prefato noverint meliores, et u[ti]
liores pro co[mmun]i predicto. qui duodecim sic electi sint, et [esse]
speciales consiliarii co[mmun]is prefati pro sex mensibus tantum
tunc proxime sequentibus, et possint, et valeant deliberare.

omnes, et singulas prepositas faciendas, et mittendas in consilio,
uel arenga. et pro euidenti utilitate cois iam dicti expenere impendere
quolibet mense, ex bonis, et hauere dicti cois usq in quatitate
quatraginta solidorum. et q. possint consulere, et arengare quicquid
eis uidebitur pro utilitate dicti cois, et teneantur predicti consilia
rij speciales vinculo iuramenti infra tres dies principij eorum officij
eligere, ac nominare viginti quatuor bonos, et discretos hoies de
melioribus nostri castri pro consiliariis, generalibus, et in consilia
res generales cois iam dicti. quorum officiu sex mensibus duret.
qui consiliarij generales, et speciales presentis capituli auctoritate
habeant plenam potestatem, iurisdictionem, arbitriu, et baliam prouide
ndi, ordinandi, deliberandi, et reformandi quicquid eis pro honore
et utilitate ste matris ecclie, et magnifice coitatis spoleti, ac memorationis utilitatis ac iuris videbitur, et placebit, et quicquid + memorate talis causa generaliter modo q. eis uidebitur
supradicti consilij, aut maiore parte ipsorum prouisum gestum
latu, ac deliberatu iuris predicto extiterit, valeat pleno iure: et oes
ac singuli consiliarij supradicti tam speciales quam et generales
in principio ipsorum officij iurare teneantur, et iurent ad sancta
euangelia scripturis corporaliter manibus tactis officiu memoratum
tum ipsorum ad quod sunt electi, positi, et uocati ~~pro~~ per totum
~~mensibus~~ menses sex ~~prout~~ et oia, et singula pertinentia, et ad id spectantia
quo uis modo bene, legaliter, sollicite, ac sine fraude operari iura,
iurisdictiones, et bona queq. cois predicti defendere, manute
nere solummodo pacem, unionem, ac bonu statum cois, et hominum
dicti castri pertractare continue, et que uiderint utiliora co
seruare. singulas credentias eis in dicti cois negotijs trac
tandis impositas, et imponendas perpetuo ~~uel imperpetuum~~ tem
poralibus ad tempus pro eis fuerint imposite, tacitas retinere
et ipsas non pandere quo uis modo. et oia alia et singula
facere, gerere, operari, exercere, que ad perpetuu eorum officium
pertinere aliquatenus, seu spectare noscuntur. Non tamen possint

A 72º

quod statuere, ordinare, deliberare, aut pertractare contra iura cois spoleti, quod habet in dicto castro, et contra statutum dicti cois et crearint oppertuna bene, bonafide, sollerte ac sine fraude, remotis odio, amore, precibus, pretio, et timore, atque officia, seu alterum eorundem simul esse, eligi uel quolibet modo assumi non possint pater, et filius, duo fratres carnales, uel plures, patruus, et nepos carnalis natus ex filio, fratre, uel sorore, si diuisim et habitarent. et si quis fuerit ~~seu fuerint~~ consiliaris specialis ipse pater, uel frater carnalis, filius, patruus carnalis eius aut aliquis de sua familia in depositione officij eius uero ad eorum domum non possit quolibet modo. et si quis in aliquo predictorum officiorum aut dicti officium contra premissam formam electus exiterit uel uocatum eligens, et electus in predictum officium diuerint acceptandi quinquaginta sol. den. pena quolibet puniatur, et talis electio sit inanis, et nullius penitus ipso iure, ac loco talis electi statim alius legitime eligatur.

De electione camerarij & eius officio & de inuentario per potestatem faciendo cap. iij

Camerarij electio in forma procedat. quod potestas cois predicti faciat quindecim dieb. ante finem officij camerarij congregare generalem arengam cois, et hominum castri predicti et et ipsis congregatis habeat tot fabas, quot erunt homines stantes in arenga predicta, uel Parlamentum, inter quas fabas mittantur sex fabe nigre insculate inter fabas predictas et omnes fabe mittantur in quodam cappello, et ordinate ac curialiter hom. ad fabas ut moris est. illi quibus dicte sex fabe nigre obuenerint Prestito prius corporali iur. per eos et quemlibet eorum debeant eligere, et eligant duodecim probos uiros de castro iam dicto, quos pro cois nouerint meliores. qui duodecim sic electi iurent ad sca dei euangelia tactis scripturis eligere ac eligant unum bonum

2v

sufficientem hoiem in camerario et pro camerario dicti cois
pro sex mensib; tantum, ille uero, qui erit in camerariatus sic
electus iuret et iurare teneatur, et debeat ad sca dei
euangelia iurando promittat potestati cois p̄fati pro ipso
coi recipienti dcum camerariatus officiu pro totis sex mensib;
tempor bene, sollicite, legalr bona fide, ac sine fraude op
erari, custodire, saluare bona, res, pecunia cois eiusdem,
et dare teneat, et debeat eide potati recipere ut sup in pri
ncipio sui officii camerariatus duos bonos, et idoneos fide
iussores de suo officio bn, ac fidelr exercendo de saluado
et custodiendo bona et res cois predicti, et de reddendo ple
naria ratione de omnib; et singli rebus que ad eius manu
ex dco suo officio peruenerint et dcus camerarius teneatur
fieri facere atq; scribi duos libros consimiles de introitib; et
prouentib; cois et duos alios de solutionib; et expensis quas
fecerit in seruitio, et fur cois qui libri scribant p pote
state cois, quor librorum unus de introitib; et alius de ex
pensis sit penes dcum camerariu, alii uero libri sint
penes potestatem pro coi. qui camerarius habeat pro suo sa
lario de pecunia cois pro dco tempore sex mensiu
posit ad prefatu camerariatu officiu reassumi usq;
ad quatuordecimos post fine sui officii computandos nec et
aliquis de sua familia et si infra tempus iam dcum ipse
uel aliquis de sua familia ad huiusmoi eligeret officiu
ipso iure talis electio nullius ualoris existat et nichilominus
eligens et acceptas contra forma p̄dcas in uiginti sol den
vice qualibet proquolib; puniat. preterea potas et cameran
us teneant simul uterq; inuentariu facere de oib; et singulis
bonis, reb;, et massaritiis p̄fati cois, et in ipsu inuentarium
scribere in libro introitus dicti cois et teneat dcus camera
rius reddere, et restituere dco coi quicqd eide superauerit
et quicqd deterioratu ac diminuatu fuerit per ratiocinatores

cois inueniat cu effectu et reddita ratione p eu assignata
per ammendatores cois camerarii de oibus et singlis gestis
et extractis per eu ratione dicti officii ab aliq uel aliquibus
minus uexari molestari seu inquietari no possit. possitq ta
lis camerarius expendere de pecunia, et hauere dicti cois
ex deliberatione consilii generalis et licentia ipsius usq ad
quatraginta sol den per mense et no plus. alias expensas
faciat ex deliberatione consilii generalis et specialis
quoquomodo et no alr. et si alr de pecuniis seu bonis cois
expenderit memorati et quicqd expendidit de dco coi de suo
proprio restituere sui sendicatus tempore teneat.

Quod potestas teneatur scribere i libris cois scripturas publicas et puatas sine mercede cap° iiij

Item teneat, et obligatus sit dictus potas scribere et anotari
omes scripturas publicas. ut instrumenta, pacii et treguarum
tanti in libris cois dicti castri, de quibus nihil petere possit
pro sua mercede, sed salario sibi constituto stare debeat con
tentus et si contrafecerit soluat pena unius floreni de suo
salario retinendo

De mercede Potestatis in executione in causis comissariis cap° v.

Item q dictus potas dicti castri habeat, et habere debeat p
executione ipsius tam ciuilis q summaris et exquacumq
comissione seu rescripto superioris bon: unas pro singulo flor
et plus petere no possit sub pena uigintiquinq libr den de
suo salario retinedor pro qualibet uice, et nihilominus talis de
bitor pro dicta executione parere debeat dco potati, qui potestas
si plus petere uellet, incidat in supra dicta penam
et nihilominus tales debitores sic compulsi uel cogendi p
dictum potatem ultra dictam forma parere minime debeat
et impune tales debitores possint discedere de palatio cois
dicti castri.

qd potas habeat pro mercede ex comissarii pro qualibet floreno bonendinis

Quod Potestas teneatur exigere condenationes et datias nouas et ueteres cap° vj

3v

Item q dcus potas teneat et exigere debeat oia debita con
dicti castri nec no oes codempnationes tam suo tempore
latas q predecessorum suorum et simili oes et singulas datias et coll
impositas et imponendas p consilium coe dicti castri et de qualibet
potas pro sua executione habeat et habere debeat pro qualibet
libra condempnationum ueterum den sex et no ultra nichilominus
minus de condempnationibus de quibus dcus dns potas haberet
aliqua portione no recipiat executione. Et de datiis uete
ribus pro sua executione habeat pro qualibet datia a debi
tore sol unu et si plus peteret incidat in penam librarum
de [illegible] salario retinendorum et cuilibet dcti dni potestatem
accusare prioribus seu suprestitibus dci castri liceat: qui priores
seu suprestites possint dcum dnum potatem cogere ad eum
ad predictam penam soluendam ipso facto

Q priores et suprestites sint exempti [illegible] cap vii

Item statuimus declaramus et ordinamus q priores seu su
prestites castri sci iohis ad officium prioratus extracti ul
extrahendi no possint neq ualeant per aliquem officiale seu potestatem
dicti castri cogi nec compelli pro aliquo debito ciuili neq pro
aliqua causa sed durante eorum officio sint liberi et exempti in
munes ab oibus factionibus personalibus et pfati priores seu sup
stites aliquem conuocare in iudicio no possint cora dco dno po
testate nec quocumque alio iudice uel superiori pro eorum parti
culari interesse quibus prioribus seu suprestitibus eius: oes et sin
gulis hoies in predicto castro habitantes parere et obedire eorum
mandatis teneantur. Quiquidem priores et suprestites arbitrium
potatem auctoritate habeant amplissima imponendi penas cu
ilibet inobedienti usque in quantitate quatraginta sol den p
qualibet persona et qualibet uice qui priores seu suprestites si
in aliquo essent obligati ad soluendum in coi predicto nulla prio
ratus dignitate gaudeant sed priuati dicti priores seu sup
stites eorum officio intelligantur et audiant qui suprestites in

A 74ª supra alicuius debiti obligati coi pdco possint capi per dnos pnes potates ad dictu debitu soluendu quod capitulu locum habeat de pntib et futuris

De suspesione statutor cap° viij

Item statutu seu statuti capitulu aliquod [illegible] cois intotu uel in parte nullo mo cassari suspendi aut irritari possit nisi ingenerali arenga cois et homi dicti castri in qua intersint ad minus centu hoies inter quos talis suspensio cassatio aut irritatio per duas partes [illegible] obtineat facto et misso inter eos partito ad bussulas et pal lottas et si aliter fieret no ualeat ipso iure et potas no de beat aliqd sup premissis propositu facere nec sup ipso proposito aliquis consulere uel arengare possit sub pena [illegible] libr den summarie ac de facto a contrafaciente integrali aufe renda aldo coi insolidu applicanda, et q suspensio cassa tio aut irritatio facta aliter arenga sit [illegible] ualoris ipso iure nullo si no fuerit confirmata a [illegible]

3 ## Qn tractat de fco spal p talis no debeat in consilio actisse — cap° viiij

Cum de facto alicuius specialis persone in aliquo mo conci lio, uel arenga proponi, seu tractari contigerit talis psona seu sibi attinentes usq insecundu gradu inconcilio, uel are ghis, huiusmoi interesse no possit nec debeant ad penam lentu sol den pro quolibet, et qualibet vice et nichilominus q in eis aut ipsor aliquod deliberatu fuerit in suis utilit ate, uel comodo ipsius, uel aliquo ipsoru presse no va leat ipso iure, et potas teneat pdca oia conseruare sub vinculo iur pena

Q clerici non intersint in adunantia cois cap. x

Clericus aliquis stare no possit, nec debeat in aliq con silio, uel arenga dicti cois, nec in eis, aut ipsor aliq ali quid dicer, consuler, uel arengar. et si quis contrafecerit

B 75ª

4v

L

proximior consaguineus eius soluat cam̃ dicti cõis pro ipso cõi recipienti vice qualibet de f[a]c[t]o centũ sol' den. et hoc statut[um] p[otes]tas dicti castri faciat integralr obseruari

Quod omnia debita f[a]c[t]a p[er] consil[iario]s eor[um] t[em]p[o]r[e] p[er]soluant[ur] c.

Consiliarii dicti cõis teneant, et debeant pro debitis, et expensis d[i]c[t]o cõi eor[um] tempore concurrentib[us] persoluẽ du[m] datuas, et collas tempore ipsor[um] officii imponer, et exigere facer, et nõ ea debita relinquere alio consilio subcessori vinculo iur[amen]ti et pena vigintiquinq[ue] sol' den pro quol[ibet] eor[um] et vice qualibet, quã neglig[e]ntes fuerint in p[re]missis

De pena arrengantis extra p[ro]positas cap[itulum] xij

Consulens aut arengans aliquo consilio uel arenga d[i]c[t]i cõis nisi super prepositis in tali consilio lectis uel arenga sine licentia potatis dicti castri soluat cõi p[ro] d[i]c[t]o vice qualib[et] quinq[ue] sol' den de facto

De pena nõ accettantis off[iciu]m ca. xiij

Electus ad officiũ aliquod cõis prefati ad mandatum certe dicti castri teneat et debeat ipsũ officium acceptare nisi fuerit iusta et rationabili ac euidentia excusatus ad pena quatraginta sol' den sine diminutiõe aliqua a contrafaciente exigenda

Quod omne statutũ loquẽs cont[ra] libertatẽ eccl[es]ie et cõis sp[olet]i sit cassũ irritũ z inane. cap. xiiij

Si quod capitulũ statutũ loquẽs quodammo contra honore s[an]c[t]e matris eccl[es]ie et Mag[nifi]cas comunitas ciuitatis sp[olet]i et iura ipsius ciuitatis sp[olet]i p[rese]nti uolumine reperiet ap positu nõ valeat nec teneat quouis mõ sed ipsũ cassum irritũ cancellatũ et nullũ in qualib[et] parte sui et pro casso irrito cancellato et nullo ab oib[us] habeat

De m͞o eligeñ viarios senaita(nos) extist(res) eo(rum) off(icium) c. xv.

Item statuimus et ordinamus q(uod) supresstites dicti castri q(ui)
pro tempore fuerint vna cu(m) potate eligant et eligere
debeant quatuor viarios senatarios et extimatores indominis
datis quo(rum) officiu(m) duret per an(n)um et finito d(i)c(t)o tempor(e)
simili(ter) per potatem et supstites tunc existentes prouideat(ur)
qui hoies sic electi habeant auctoritate(m) potestate(m) et baliam
actari facer(e) et renari vias existentes interritorio dicti
castri v(idelicet) vna pertica(m) uie pro quolib(et) homine dci ca-
stri et si dicti uiarii inpredictis fuerint negligentes pu-
niant pena uiginti sol(idorum) den(ariorum). qui uero parte(m) sibi tangnete(m)
per d(ict)os uiarios interpartita(m) no(n) renauerit uel actauerit
in termino per uiarios assignato uel bandito incidat in
pena(m) per ipsos uiarios imposita(m). qui uiarii auctoritat(e)
p(rese)ntis capituli possint pro eo(rum) officio uiariat(us) sena-
riat(us) et extimat(us) penas imponere usq(ue) inquantitatem
centu(m) sol(idorum) den(ariorum) uolentes etiam q(uod) dicti uiarii possint et ua-
leant restringi facer(e) fossas que sunt prope uias si sunt
large et ample ultra unu(m) pedem pertice et [illegible] lateri
do ultra dcum pede(m) uie et amplier(e) et applicare q(uod)
p(re)dcti ad ma(n)data p(re)fator(um) uiario(rum) infra tempus ab eis
p(re)fixu(m) no(n) fecerit restrinxerit et actauerit puniat(ur) pena
centu(m) sol(idorum) den(ariorum) de f(ac)to uolentes et q(uod) dicti senatarii possint
et debeant terminar(e) senaitas inter possessiones dci terri-
torii lites et questiones pro dcis senaitis interquoscu(m)q(ue)
uertentes decider(e) terminar(e) et declarare possint et ualeant
[illegible] ut eis uidebit(ur) et eo(rum) sententie et declarationi
stetur omi iure qui senatarii habeant et haber(e) debea(n)t
pro qualib(et) differentia senait(us) per ipsos declarata a par-
tib(us) litigantib(us) quatuor sol(idos) den(ariorum). qui uero extimatores tene-
ant et debeant pena p(re)stiti iur(amenti) ad petitione(m) cuiuslib(et)
petentis ire aduidendu(m) et extimandu(m) dapnu(m) illatu(m) q(ue)relan-

habeatur et petere possit a dicto dapnum passo pro qualibet extima-
tione dicti sol. den. possit tamen dictus querelans repetere et
dapnum sibi dantibus quo extimationi stetur et credat ipso
iure potestas pro tempore existens teneat et debeat pena
prestiti iuramenti ad petitionem dapnum passi coger dapnum dantes
ad solvendum extimationem sic factam

Quod camerarius et massarius teneantur in principio eorum officii iurare et dare fideiussores de bene exercendo. C. xvi

Item statuimus et ordinamus quod camerarius et massarius di-
cti comunis in principio officii teneat et debeat iurare ad
sancta dei evangelia bene et fideliter suum officium exercere ac etiam
cavere et fideiussorem dare in forma iuris valida de ratione
reddenda et debitum dicto comuni facere in fine officii et potestas
qui pro tempore fuerit teneat predicta adimpleri facere
pena prestiti iuramenti

Quod baiulus teneatur facere omnes et singulas citationes et banna pro comuni et curia dicti castri absque solutione quod in omnibus citationibus credatur. C. xvii

Item statuimus et ordinamus quod baiulus dicti comunis qui
pro tempore fuerit auctoritate presentis statuti teneat et
debeat facere omnes citationes et relationes in civilibus et crimi-
nalibus causis et et in dapnis datis cuius relationi stetur et
credatur valeat et teneat habeat roboris firmitatem omni iure
in omnibus civilibus criminalibus et dapnis datis debeatque
dictus baiulus parere mandatis domini potestatis maiorum dicti castri
~~sine aliqua solutione et mercede~~ habeatque dictus baiulus pro
qualibet citatione cum relatione in civilibus causis sex den.
ab eo qui comiserit ei ut citet alium ad sui instantiam in
criminalibus et dapnis datis aliquid petere vel habere non
possit nisi solum in malleficiis ad defensas pro quolibet teste
inducto pro volente se defendere et pro dictus baiulus citatis et relatis
sex den. a producente teste pro qualibet autem bandimento per ipsum facto a
comictente sed ut habeat sex den. et hoc non intelligatur in pignoribus ad

coē dicti castri. Quod consiliū dicti coīs possit facere ordinatiōnes non contrarias pnti statuto. — cā. xviij

Item statuimus et ordinamus quod conciliū dicti castri possit et valeat facere oīa et singula ordinamenta statuta et reformationes que dicto coī videbitur et placebit pro utilitate dicti coīs ad devotionē et statū magnifice civitatis spoleti que ordinamenta et reformationes nō sint contraria alicui capitulo in pnti statuto compreenso et quicquid actū et reformatū fuerit obtineat roboris firmitatē et valeat ac si esset compreensū in pnti volumine statutorum dummodo fuerint confirmata per coē spoleti et nō sint contra eius iura et imperiū

Petrus Cydonius canc[ellarius]

p[ro] d[omi]no ...

6v

In Dei Nomine Amen. Anno a Nativitate Dni nri yesu X Millesimo quingentesimo trigesimo nono tempore Pontificatus sanctissimi in X Patris Domini nri Domini Pauli Divina providentia PP tertij sui vero Pontificatus anno quinto Die autem decima quinta mensis Maij dicti anni

Publico generaliq consilio cois et hominum dicti c. spoleti Dominij in valido ac sufficienti n.o in ecclia sancti Joannis intus dictum castrum ad sonum campane more solito et 9.ne mei Potestatis et superstitum dicti c. congregato convocato et cohadunato. In quo quidem consilio ego Potestas de dictorum superstitum 9.ne 29.tu preposui infrascriptum prepositum v3

Cum sit quod Potestates dicti c. ad dictum officium Potestarie per cos c. predicti specialiter electi et vocati in dicto c. continue permansuri et ius si unicuiq et iustitiam unicuiq ministraturi, sepissime ad eorum libitum et voluntatem ex dicto c.o sine ulla cois et eius superstitum licentia absentantur discedantq ob quorum absentiam maximam iacturam et intolerabilia damna tam generaliter quam etiam particulariter patiantur nec non varia et gravissima scandala perpetrantur. Idcirco ut in futurum damnum in temporibus elapsis grave tolerantium amplius non perpetiatur placeat presenti consilio de oportuno provideri remedio

Super qua etc.

Galeottes antonelli vir quidem prudens ac sagax unus ex hominibus in consilio existens surgens pedibus et ad locum consulendi solitum accedens divino prius implorato presidio super dicta preposita dixit et consuluit quod potestates dicti c. ad dictum officium Potestarie per cos predictum specialiter electi et deputati et per consilium magnifice civitatis spoleti more solito confirmati et approbati non possint in futurum nec valeant sub q. uis quesito colore ex dicto c.o seu eius territorio discedere nec se absentare nisi per tres dies a die eius discessionis proxime et immediate sequentes sine expressa dicti c. superstitum licentia sub

Pena et ad penam viginti solidorum denariorum pro quo[libet] contrafaciente pro quolibet contrafaciente et quolibet vice extra terminum predictum seu inde tenuerit. Et pro manutentione et observatione huiusmodi reformationis dicti Potestates debeant in fine sui officii stare sindicatum coram sindicis per dictum comune eligendis seu superstitibus dicti comunis in eorum sindicatu si huius reformationis transgressores et violatores reperientur superstites qui tunc tempore erunt debeant predictam penam de eorum salario retinere et si negligentes fuerint alii superstites in eorum officio subsequentes debeant illos superstites eorum precessores cogere compelli facere ad dictam penam quam tenebatur Potestas antecedens solvendum etc.

Quod dictum et consilium ut supra per consultorem prefatum redditum misso more solito sollemni partito ad bussulas et fabas iuxtam ordinamentum et reformatum fuit per fabas quadraginta octo in bussola alba sententiam consulentis confirmante reddendas non obstante una in contrarium reperta etc.

Qui ego Cresius delph[inu]s de Spo[leto] publicus et imperiali auctoritate Notarius et iudex ordinarius et nunc Potestas comunis sancti Io[hannis] predicti dum sic ut premittitur agerentur et fierent interfui presens fui ea rogatus scribere scripsi et publicavi meoque nomine et signo apposui consueto in omnium premissorum et singulorum fidem etc.

Signum mei Cre[sii] sic Not[arii] et Potestatis predicti

Vit. Cyclon. canc.[lius]

Incipit liber secundus civiliu

De citationibus et modo procedendi in civilibus. Ca. I

Ut lites et differentie iuridice diffiniant et ius suum unus
quisque consequi possit pnti lege ducimus providendum q
cumque de dicto castro vel aliunde in territorio dicti castri fuerit
citatus vel vocatus per baiulum cois adinstantiam alicuius et non
comparuerit in termino et hora sibi per ipsum baiulum assigna
ta si actor in dicto termino se coram potestate presentaverit et
contumaciam incusaverit contra reum non comparentem si ci
tatus fuerit personaliter sufficiat unica citatio et contuma
cia si domi sue solite habitationis proprie vel conducte ci
tatus fuerit et non comparuerit in termino dicte citationis
remictat baiulus expensis citati ad citandum pro altera vice
si placuerit actori et si reus in termino secunde citationis
non comparuerit potestas dicti castri possit et debeat dictum
reum pronunciare contumacem et ad petitionem actoris tenutam
concedere in bonis dicti rei in quantitate petita et in expensis
legitimis et si aliquis consanguineus dicti rei comparuerit
coram prefato dicto potestate in termino dicte citationis et alle
gaverit absentiam dicti rei potestas debeat tunc dare terminum
allegantis secundum longitudinem ad producendum ipsum reum dummo
dores dictam absentiam esse veram alr non audiat et proced
atur contra dictum reum ut supra

De Tenuta danda creditoribus de bonis debitorum ——— Ca. ij

Statuimus et ordinamus quod postquam quis actor habuerit
contumaciam contra reum vel postquam fuerit factum eidem pre
ceptum per potestatem dicto reo de aliquo debito solvendo unde ap
pareret publicum instrumentum vel debito unde quis preceptum
receperit et non solverit in termino potestas tunc det cre
ditori tenutam de bonis debitoris vz mobilium dupli stabilium
tripli vel nota debitor si essent adversus actoris ve

8v

L

dcus reus terminum habeat decem dierum utilium ad dictam tenutam reco-
lligendum et si infra dictum terminum ipsam tenutam non recolligerit
mictat ipsi reo baiulus comunis una die pro altera si vult aliquid
opponere dicte tenute et si in dicto termino aliquid non opposu-
erit quo de iure habeat ipsam impedire potestas ad requisitionem
actoris dictam tenutam tribus vicibus diversis diebus bandiri faciat
publice in platea comunis ubi similia bandimenta per dictum ba-
iulum fieri solent quibus factis et reus non comparuerit ad
dictam tenutam recolligendam nec eam recolligerit infra dictos
terminos et bandimenta facta mandato potestatis eidem actori ip-
sius potestas ipsam tenutam datam consignet et adiudicet in
solutum et pagamentum ex secundo decreto pro mensura et
quantitate debite et expensis legitimis et damnis passis fa-
ctis de re inmobili in tenutam data extimatione per tres co-
nvicinos contrate dicte rei ut placuerit potestati et his sollempniter
factis nil opponi posit.

Quod in civilibus prius conveniat principalis quam fideius-
sor. Capitulum III

Volumus et hac lege sancimus quod in causis civilibus prius
conveniat principalis quam fideiussor non obstante si renun-
ciaverit beneficio fideiussoribus.

Quod in causa a XX. libris supra actor debeat producere
libellum in scriptis duplicatum. Capitulum IIII

Item statuimus et ordinamus quod in qualibet causa civili
a viginti libris supra actor debeat producere libellum in scri-
ptis duplicatum videlicet unum potestati et alium parti si voluerit vel
petierit cui reo potestas det et assignet terminum trium dierum
utilium ad respondendum ipsi libello deinde cogat partes ad iu-
randum de calumpnia et ad litis contestationem quibus peractis
dominus potestas det et assignet dictis actori et reo terminum quinque
dierum ad probandum intentionem quo termino elapso dominus potestas procedat
et ad publicationem processus in qua assignet terminum partibus
quinque dierum ad opponendum contra quo elapso ad sententiam procedat
Et si quantitas petita non excesserit summam quinque librarum tunc
actor et reus possint ad invicem facere partitum aut iurare aut
[illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

~~quinq; dierum ad opponendum contra q̄ d̄ictis ad sinam procedat~~

De solutione capitum solidorum · Cap. V

Statuimus et ordinamus q. de omni causa ciuili soluant cap
ita solid vs denarios quatuor de qualibꝫ libr petita incon
testatione litis et si dicta capita solid nō soluerent acta sint nu
lla exceptis dotibꝫ de quibꝫ et piis causis capita solid nō so
luant et acta teneant et ualeant pleno iure auctoritate p̄ntis
statuti et nichilominus de eadē re capita solid semel solu
ta amplius nō soluant etiam si lix et causa reasume
retur per alios 2 dicta Capita solid mittatur in cappo Costo

De partitis fiendis inter litigant. cū iur. C. VI

Statuimus et ordinamus q. de quacūq; re uel quantitate
litigantes inter se ipsos unius alteri partitū fecerit dicēdo
uis iurar uel uis ut iure si p̄dicta sunt uera uel nō teneat
et debeat ille cui factū est tale partitū acceptare uel re-
mitter parti ut iuret et tunc debeat potas si predicta facer
recusauerit illi cui factū uel remissū fuerit partitū co
gere et mandatū facer pena sui arbitrii q anteqū sece
dat debeat iurasse uel parti remisisse et si dictus reus iu
rauerit petita per actore contra ipsū nō esse uera tunc p̄fa
tus dnus potas statuat terminū dicto actori quinq; dierum
proxime futuror ad probandū petita per ipsū que si in dicto ter
mino probauerit iuridice dictus potas cogat reū p̄dictu dese
rante sumarie ad dandū soluendū et tradendū quantitatem
petita et expensas legitimas ac etiā infrascripta pena perua
rii si uero remiserit actori ut iuret et actor iurauerit
petita per ipsū esse uera tunc ipsi potas statuat termin
quinq; dier proxime futuror ad reprobandū q si iuridi
ce reprobauerit actū petitione absoluat per dictū potatem
et dicta absolutio habeat firma et maneat in re iudicata

9v

et nichilominus ipsu deierante cogat sumarie ad soluedu camerario
coi dece libr den ipso fto sine diminutione et si ipse reus no
reprobauerit elapso dco termino si petitu fuerit a dece libr in-
fra cogat ipsu reu ad soluendu sine aliqua exceptione et si si
petitu fuerit a dece libr sup potas pdcus statuat eide reo
terminu quinq dier ad dandu tradendu et soluedu supra
petita actori quo termino elapso ad petitione actoris pfatus
dns potas cogat et coger debeat ipsu reale et personale
sumarie ad satisfaciendu suo creditori in quantitate petita et in
expensis legiptimis

De termino dando reis confessis ad soluen c. vii

Item statuimus et ordinamus q si aliquis in iudicio cora
potate confessus fuerit esse debitore creditoris sui in qua
cuq quantitate si quantitas fuerit a quinq libr infra dns pote-
stas statuat ei terminu triu dier proxime futuror ad sol-
uendu si fuerit ab inde supra usq in dece libr quinq dierum
terminu assignet ad soluedu a dece libr sup vz quantacuq
sit magna quantitas ipse dns potas terminu dece dier assi-
gnet ad soluendu confessata sup per ipsu quibz terminis
elapsis si dcus debitor no soluerit suo creditori quantitate
supra confessata ad petitione actoris pfatus dns potas cogat eu
realr et psonalr ad uoluntate actoris ipsuq debitore cohactu de
tineat donec soluerit

De contumacia actoris no cpparentis ad petendu c. viii

Item statuimus et ordinamus q si quis aliquem citari fecerit
et in ter^no dce citationis no comparuerit ad petendu et
dcus reus contumacia incusauerit teneat et debeat eide reo
soluer sol quinq den pro suo interesse

De modo procedendi super instrumentis publicis agendo executiue — Ca^o viiii

Statuimus etiã et ordinamus q de omi debito ciuili unde appa-
reret publicũ instrumentũ reus nõ possit peter libellũ uel
copiã petitionis immo potas teneat et debeat facer preceptũ ipsi re-
o q intermino dece dier proxime futuror debeat quantitatẽ
indco instrumento contentã suo creditori soluisse in quo termino
ctus reus et dũ taxat reus exceptiones opponer et probar possit
vz falsitate solutione quietatione et pacti quas si indco termino nõ
probauerit ad requisitione creditoris dnĩ potas ipsũ debitorẽ cogat
in palatio personalr uel realr executione faciat adsensũ creditoris
ipsũqꝫ detineat donec eidẽ creditori de contentis indco instro satisfecerit

Quo procedat contra iuratos suspectos de fuga — Ca. X

Item statuimus et ordinamus q quicũq de dco castro uel habitãs
in eius territorio debeat haber uel aliquid ager cũ aliquo de dco
castro uel habitante in eius territorio aut forense nõ possidentibꝫ in di-
cto castro uel eius territorio bona stabilia ascendẽtia adquantitatẽ
et rem debendã dco tali de dco castro possit et ualeat ipsũ talem
nõ possidentẽ allegar suspectũ de fuga et ipsũ per potatem dicti
castri capi et detineri donec satisfecerit eidẽ contra ipsũ nõ possiden-
te ager uolenti aut cauerit de iudicio sisti et iudicatũ soluendo
qui quidẽ ager uolens primo debeat iurar ad sca dei euangelia
corporalr manu tactis scripturis q ille eius debitor et cũ quo ager
intendit nõ possidet scĩ suo aliqua bona stabilia indco castro et
eius territorio demũ soluat et soluer debeat capita sol quantitatis
et rei debitẽ aliter petitio esset inanis et nulla de quo uero potes-
stas peter possit bol unũ ab actor sumptis perdentis

De modo procedendi sup sequestris fiẽdis — C. XI

PI

Statuimus et ordinamus q potas dicti castri possit et ualeat et
debeat sequestrar et insequestrũ ponere penes quoscũq uoluerit
de bonis cuiuscũqꝫ alteri debentis si fuerit persona suspecta de
fuga et nõ habens res immobiles indco castro uel eius territorio

facie ms

rio dumodo ille ad cuius instantiam factu fuerit dictu sequestru
iuret ad sca dei euangelia q pdca no facit aio calupnie et
soluerit capita sol. volumus etia q. dcus agens in termino
triu dier proxime futuror a die facte sequestrationis debe
at probasse et sua uita produxisse cora potate contra dcm
suu debitore et si predca no fecerit dictu sequestru no ua
leat ipso iure

Q forensis habitans in dco castro teneatur dare fideiussorez — Ca. xij

Item statuimus et ordinamus q si aliquis forensis no oriun
dus de dco castro uenerit ad habitandu in ipso castro tene
atur et debeat dare supstitib cois pro ipso coi recipientib bon
um et idoneu fideiussore de parendo mandatis potatis soluendo
collas faciendo operas cois ut sibi madatu fuerit et soluendo
pena de malleficiis si per ipsu comissa fuerit in territorio dicti
castri contra quemcuq. Als dns et patronus domus in qua dcus
talis habitaret teneatur et debeat pena viginti quinq libr de
narior ipsu de dca domo expeller et ipsu quoquo modo in ea habi
tare nō permitter potas uero una cu supstitib debeant ipsu
tale forense de dco castro et eius territorio expeller et si
prefati potas et supstites in predictis negligentes fuerint inci
dant in pena decc libr den pro quolibet ipsor ipso fco

De compromissis fiendis inter quinctos ca. xiij

Item statuimus et ordinamus q quotiescuq uerteret aliqua
lis seu differentia de aliqua re uel causa no liquida
ta inter consanguineos et coniuntos usq in tertiu gradu potas ad
petitione cuiuscuq petentis ipsas partes cogat ad compro
mittendu dcam lite et causa in duob probis uiris per ipsas
partes eligendis de consanguinitate uel affinitate utriusq parti
respectiue dictu copromissum duret p spatium unius mensis

Q mulier dotata non possit succedere . Ca. xiiij

Item statuimus et ordinamus quod mulier dotata a patre matre avo vel fratre carnali aut consobrino non possit nec valeat subcedere in bonis paternis maternis avi fratris carnalis nec consobrini

Quibus reddatur ius sumarium. Capitulum XV.

Item statuimus et ordinamus quod ecclesiis viduis pupillis orfanis locis piis forensibus et miserabilibus personis ius sumarium reddatur

Quod potestas teneat sedere diebus iuridicis ad bancum. C. XVI

Item quod dictus potestas teneat et debeat seder ad bancum iuris iuridicis diebus ad reddendum ius et iustitiam cuilibet petenti sub pena unius florenum pro singulo die in quo ius et iustitiam non reddiderit.

Quod forenses debentes alicui de dicto castro sumarie compellantur. C. XVII

Forenses sumarie compelli debeant visa veritate

Forensis qui alicui terrigene dicti castri dandum vel solvendum teneri constiterit per testes aut publicum instrumentum seu confessionem ipsius forensis ad sui creditoris instantiam et petitionem ad solvendum id quod teneret realiter et personaliter per curiam dicti castri compellatur sumarie donec dictum debitum fuerit solutum aut dederit ydoneos fideiussores de iudicio sisti et iudicatum solvenda quibus datis debeat relaxari et contra eum ac si esset originarius dicti castri servatis servandis procedatur

Quod artifici iuramento credatur usque in xxv soldos. C. XVIII

Artifex qui ratione sue artis dixerit se aliquid debere recipere ab aliquo per curiam audiatur et credatur suo iuramento prestito usque in quinquaginta soldos abinde vero supra credatur sibi cum uno teste usque in quinque libras denariorum dando plenam facultatem dubium per bandi contrarium sive solutionem debiti et seu pacto seu conventione inter ipsas partes insuper habitis infra terminum eidem statuendo per iudicem cause

De bonis communibus inter aliquos dividendis. C. XVIIII

Divisiones aliquorum bonorum facienda si quis petierit cum com

et compellat partes sumarie sine litis contestatione et aliis so
lempnitatibus omissis cuiuslibet ipsa bona com̄a inter ipsos
dividere ad petitione partis petentis dummo prius constet ipsa
bona fore com̄a in quibus casibus nullum salarium a partibus seu
curiam persolvat et in premissis dominus potestas dicti castri ha
beat plenum arbitrium cogendi partes ad eviatione malorum pu
ut ei videbitur. Quod contumax refectis ex

pensis debeat audiri ——— c. xx

Contumacia purgari quis volens non audiat nisi primo
parti adverse omnes expensas occasione contumacie fa
cte restituerit cum effectu addicentes quod in quibuslibet civilibus
causis tempore victus victori ad refectione omnium et singularum
expensarum legiptime factarum debeant per curiam condempnari.

De quarta parte dotis appellanda ma
rito uxore moriente. c. xxi

Item statuimus et firmamus quod si aliqua mulier haberet
tempore sui obitus maritum in quo matrimonium nuptias con
traxisset ipsum matrimonium carnali coppula consumasset in
forma ecclesie consueta quatenus decessisset seu que in futurum
decederet quandocumque sine filiis legitimis et naturalibus ex
eodem matrimonio et ex ipsa natis quia quarta pars dotis
talis mulieris sic decedentis hucusque seu que decesserit in
futurum veniat in dictum suum maritum et auctoritate presentis
capituli applicetur pleno iure: et ita intelligatur in omnibus dotis promissis
confessionibus dotis facte per ipsum maritum vel alium ipsius nomine
talis mulieris: que sic decessisset seu decesserit in futurum
non possit aliquo modo executioni mandari contra dictum eius
maritum vel bona ipsius ad petitione cuiuscumque personi cuius
interesit super dicta quarta parte dotis et quod petens ipsum instr
umentum executioni mandari non audiatur in iure super dicta qua
rta parte. Quod principalis teneatur fide

iussores et suum indempnem conservare. c. xxii

fide iux

Principalis teneat fideiussore suu extrahere atq conservare indemne ab omni promissione et obligatione facta per fideiussore ad petitione principalis et curia sumarie in hiis proceder possit et debeat ad petitione petentis sine strepitu et figura iudicii ualeas principale prius fideiussores in ciuilibus conuenire no obstante renuntiatione facta de suis beneficiis per eunde

De instris donationum registrari in libr cois intra mensem a die celebrati — c. xxiii

cassa ... electoz ad ... et reformatoz ...

Donationis instrumentu inter uiuos si quis ab aliquo receperit teneat ipsu instrumentu cu omnibus in eo de instro contentis registrari facer in libris dicti cois infra unu mese proximu a die facti instri celebrati contractus numerandis als instru donationis huiusmodi no ualeat nec teneat ipso iure

De modo seruando in contractibus mulier

— c xxiiii

Mulier quando aliqué contractu seu obligatione fecerit cum aliqua persona ipsu uel ipsa facer teneat et debeat cum presentia et uoluntate duoz proximioz suoz consanguineoz, als contractus et obligatio facta contra dictam forma sit et nulla penitus ipso iure

De instris recolligen — c. xxv

Instrumentu aliquod si quis alicui notario scriber ac publicar faceret ipsu recolliger teneat infra quinq dies post factu instrumentu soluendo notario de competenti mercede et quod not tale instrumentu fecerit et publicauerit ad petitione alterius stetur et credat talis notarii describentis et de mercede stetur ad declaratione duoz notarioz eligendoz per partes

De pignore recolligendo — c. xxvi

Pignus aliquod quod acceptu fuerit seu acceperit ... ... cois mandato curie cois ... ... rei mobilis pro aliqua quantitate ille ... ...

recolligere debeat infra unum mensem continuum postquam fuerit sibi
delatum seu acceptum solvendo quantitatem pro qua talis pignoratio
facta fuerit quia si non fuerit recollectum ut dictum est liceat ex
tunc habenti dictum pignus vendere cum eadem curia facta pre
mio duobus bandimentis de ipso pignore cum termino decem dierum
pro mobilibus et si pignus venderetur ultra quantitatem pro qua
est pignoratio et debitum eius factum illud ultra statim domino
pignoris restituat et detur et si minoris quantitatis ve
ditur illud minus debitor creditori solvere teneatur ita et
taliter quod creditori sit plenarie ac integre satisfactum

Quod deponatur instrumentum debiti ex quo fuerit
facta solutio capitulo xxvij

Si fuerit facta particularis solutio debiti de quo appa
ret publicum instrumentum tale instrumentum deponatur
apud aliquam fidedignam personam de voluntate creditoris qui
teneat ipsum donec fuerit integra solutio et facta so
lutione restituat ipsum instrumentum debitori et cancellatum sin
creditorem et potestas teneatur constringere debitorem ad solvendum
et nullum salarium solvat nisi daret tenuta contra eum et cre
ditor teneatur constringere debitorem ad solvendum facere quie
tationem de eo quod receperit

De discordia inter fratres capitulo xxviij

Quandocumque fuerit aliqua discordia inter fratres vel alias
personas de aliqua re dividenda quod ille qui vult duas
partes facere [illegible] vice [illegible] opportunam et mictat ad capiendum de
dicta vice dicti consorte et consors voluerit capere de dicta
vice infra octo dies postquam fuerit partitum partitor habeat
potestatem dividendi inter ipsos bonafide et mictat eis ad
electionem capiendam sine vice et partitura aliquis capiendo
et quilibet habeat tantum et non plus et si contrafecerint pe
na quinquaginta librarum denariorum incurrat pro quolibet et

si aliqua partitura fuerit sub aliqua diuidenda re et partitura p
partiseus potas teneat ipsu poner de partiu uoluntate et si par
tes concordes deuenerint cu potate benequide simaute ponat
ipse partiserius et si quis uoluerit sortiri sine uice et parti
cu consortib sua bona bona fide et miseri consorte adcapi
endu et consors no acceperit infra octo dies et diuisio facta
fuerit extunc in antea liceat ipsi qui miserit ad capiendu
caper no mutando ipsa diuisione et partiserii in solidum
possint diuider et diffinire omes questiones uertentes cora
eis uel aliquo ipsor et si quis no obedierit ipsis uel al
teri ipsor soluat banu dece libr den et partiserii teneat
misse expena potatis

De alimentis prestan mulieri mortuo viro c. xxviii

Mortuo uiro mulier remanes uidua haber debeat alim
ta secudu quantitate dotiu suar ubi morari uoluerit
ab illo qui tenet dotes uel ab illo qui confessus fuerit recepisse
dote uel ab heredib eius mariti donec rehabuerit dotes suas id
parati fuerint hii qui tenent ad restitutione ipsius cu effectu
reddere dcam dote et dca alimeta insorte seu quantitate do
tis nullatenus computet postq uero mulier ad secudas nup
tias conuolauerit peter no possit nec debeat alimenta co ne
cessu q dicat uiru suu sibi predca legasse uel ipsa domina
massaria suor oium bonor dimisisse nisi contraria uolun
tas testatoris seu decedentis appareret expressa

Q nulla dos dari possit in tenuta ca. xxix

Nulla dos alicuius mulieris nec fructus dotiu possit dari in
tenuta occasione alicuius debiti uel contractus p mariu
factus et si fieret no ualeat nec teneat ipso iure caplo aliq no
obstante. Q venditor possit cogi sumarie adu
cipiens in se iudiciu et re iudicata 2 emptori lis xxxi
moueretur. Ca.

L

Item statuimus et ordinamus quod si quis uendiderit alicui p-
sone de dicto castro uel eius districtu aliquam domum terram seu
possessionem uel aliquid mobile uel in mobile cuius rei promise-
rit defensionem per instrumentum publicum aliquid in priua testu-
ra et talis res empta molestaretur per aliquam personam qui potes-
tatem quo querela facta fuerit teneat et debeat ad petitionem ta-
lis emptoris cui promissa est rem emptam defendere recepta
fide de promissione defensionis facte per uenditorem summarie
et sine libelli oblatione strepitu et figura iudicii cogere
talem uenditorem ad recipiendum iudicium defensionis in se
ad defendendum et quod defendat ipsum tale feriato et non feria-
to prout sicut quomodo et quotiens emptor uoluerit rea-
liter et personaliter et predicta locum habeant ad preterita pre-
sentia et futura dummodo molestia appareret et constaret

De pena uendentium rem duobus uel pluribus in so-
lidum ———————— ca. xxxvi

Item statuimus et ordinamus quod quicumque uendiderit ali-
cui persone aliquam rem mobilem uel immobilem et ipsam
eamdem rem alteri persone uni uel pluribus uendiderit inso-
lidum incidat in penam centum sol. et alie uenditiones una
uel plures sint et esse debeant nulle ipso iure et nul-
lius efficacie uel ualoris dummodo talis uenditor ad petitionem
secundi emptoris uel plurium si plures essent teneat et debe-
at pretium perceptum pro secunda uenditione restituere et re-
ficere omnia et singula damna et expensas talis pretii et
potestas ad petitionem talis secundi emptoris predictum ue-
ditorem cogere et compellere teneat realiter et personaliter
prout et sicut quomodo et qualiter emptor predictus uo-
luerit diebus feriatis et non feriatis et predicta locum habeant
ad preterita presentia et futura. De modo seruando quando
quis petierit se mitti in tenutam et possessionem
rei que assuit ad se spectare ca. xxxvii

Item statuimus et ordinamus q si quis peteret se micti in tenuta uel possessione alicuius rei mobilis uel immobilis quā diceret ad se spectar citari faciat possessore ipsius rei bis et si dcus talis possessor fuerit contumax in termino assignando per baiulū dicti cois ex parte potatis dicti castri et ipsis terminis elapsis dcus dns potas teneatur et debeat ad petitione illius qui peteret se micti in possessione pronuntiare ipū actore fore mictendū inpossessione et tenuta ipsius rei petite et ipsū actore micti et poni faciat incorporale tenuta et possessione dce rei per baiulū dicti cois si uero infra quindecim dies dcus talis possessor nō comparuerit et iura sua nō duxerit abinde inantea ille talis qui positus et missus fuerit in possession aucte curie remaneat inpossessione ipsius rei et intelligat si talis possessor comparuerit in termino citatoris dce citatio facte corā potate et nō produxerit iura sua uel nō allegauerit causā quar talis actor nō debeat micti inpossessione et tenuta dce rei uel si produxerit minus ualida nō iuridica et causa allegauerit iniusta et nō admictendā sed si sua iura in forma produxerit aut iusta causā allegauerit procedat uia ordinaria secundū forma statuti pmi uoluminis

De examinationibus testium. ca. xxxiiij

Item statuimus et ordinamus q in omnib et singlis caus et questionib ciuilib inquib litis contestatio et terminus ad probandū fuerit assignatus partib uel alteri parti litigantiū qui potas uel alius officialis dicti coīs ad que huiusmoi causa diffiniendā spectaret seu corā quo lis questio uerteret teneat et debeat unico uerbo et ad penā dece libr den de suo salario excomputando post dato partis ad faciendū interrogatoria secundū articulis ad

examinare omnes testes iuratos in dicta causa et eorum attesta-
tiones et dicta clare ordinate et aperte scribere in quaterno
infra decem dies continuos postquam per partem uel per procurato-
rem fuerint coram eo potestate non per ipsum producente ipsos te-
stes citatos quominus examinari deberent

De etate filiorum probanda ca. XXXV

Item statuimus et ordinamus quod si de etate alicuius du-
bitaretur quod talis eius probetur et probari possit per
iuramentum patris et matris uel alterius eorum saluo quod si
aliquis uellet probare contra dictum iuramentum parentum
quod eius probatio admictatur et si probauerit per testes yd-
oneos omni exceptione maiores non stetur iuri parentum

Quod nullus possit petere a comuni debitum quinque annis retro ca. XXXVI

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona possit nec
debeat petere nec habere a comuni pretexto aliquam quantitatem
pecunie quam diceret se debere recipere a comuni dicti castri
a quinque annis retro nisi haberet publicum instrumentum ad
penam quinquaginta sol. den. pro qualibet persona et qualibet
vice. Volumus insuper quod si aliquis petierit a comuni ut alia
quacumque persona debitum iam solutum soluere cogatur per
potestatem dicti castri de facto duplum quantitatis sue
rei petite. Quod venditio facta de re inmobili cuius rei
possessio non fuerit accepta infra biennium sit nul-
la et quod instrumentum inde confectum fictitium reputetur. c. XXXVII

Item ad obuiandum fraudibus et fictionibus committendis se-
que sepe in uenditionibus commictuntur que pluribus
hominibus nocuerunt statuimus et ordinamus quod venditio
quelibet facta seu que fieret in futurum per quacumque persona
de inmobili et de ipsa re per emptorem non fuerit tenuta
seu possessio corporalis accepta infra biennium a die celebr-

ate uenditionis computādū talis uēditio sit nulla et nullum
sortiat effectū ac si minime fca fuisset et instrm inde
confectū fictitiū reputet et sit nulla emptori pdco et tali
instro resultet actio et hoc capitulū sit pcisū et mutari
nō possit et locū habeat ad preterita pñtia et futura

De minores xiiii annorum nō admictu … ad testimoniuz in ciuilibus causis ——— Caº xxxviii

Item statuimus et ordinamus q nullus de dco castro uel eius districtu uel aliunde minor quatuordecim annis admictat uel admicti possit ad testimoniū perhibendū in aliq ciuili actu et si admicteret adtestatio talis minoris in talibus actis nulla fide seu probatione faciat nec uigor talis adtestationis possit per potatem … aliqua causa procedi seu sntiari et si q processu … fuerit … re adtestationis talis minoris nō ualeat nec teneat ipo iure

De obligationibus fieri in rebus minorum Ca. xxxviiii

Item ad hoc ut minoribus nulla fraus subgerat statuimus et ordinamus q si contigerit aliquē fieri contractum de alienatione seu obligatione alicuius rei minoris uigintiquinq annis cū eo minore uel cū tutor et curator minoris nō ualeat nec teneat ipso iure nisi seruetur hic ordo vi q interueniat auctoritas potatis dicti castri aut pñtia oium priorum et suprstitum dicti castri ubi debeant interesse duo consanguinei qui iurent dictū contractū et alienationem fieri in utilitate dicti minoris aliquo casu nō obstante

De causis p Curiam sumarie decidendis . Ca. xl

Ciuiles questiones et causas nō ascendentes sumam et quantitate centum sol' inter quoscunq uertētes curia pdca decider ualeat sumarie sine strepitu et figura iudicii prout et sicut eide uidebit conuenire omnibus

15v

-uetris solempnitatibus pretermissis et possit secundum qualitatem
non detur terminus per dictam curiam ultra decem dies nisi
de voluntate creditoris et debitoris cogant ad voluntatem
creditoris.

Quod mulieres dotate non succedant ab intestato dotanti masculis existentibus. Cap. XLI

Item statuimus et ordinamus quod nulla mulier dotata
a patre matre avo avia fratre sorore vel quocumque non
possit succedere ab intestato dotanti superstite dotanti
masculo in eodem gradu seu aliquo masculo qui pariter
cum ea ad successionem veniret ab intestato dotanti

De mercede actorum et exequutionum. Ca. XLII

Item statuimus et ordinamus quod potestas possit et valeat
petere et habere a quocumque actore petente ad bandum iu-
ris contra reum pro qualibet petitione tam in scriptis quam
verbotenus facta contra eo unum bol. den. quantecumque sit magne
quantitatis vel voluminis et non ultra possit et petere et
habere pro qualibet iuramento dato parti de comissione alterius
partis litigantis vel ab eo contra quem venerit iuramentum
bol. unum et non ultra possit et valeat petere et habere a
parte producente pro qualibet teste cum iuramento examinato bol.
duos et non ultra habeat et habere debeat pro qualibet carta
copie bol. duos et carta sit et esse debeat decem et octo ver-
sus et versus sit de sex partibus. Item petere et habere po-
ssit et valeat pro eius executione in mallis concessu-
seu concedendis per comunitatem supradicti dicto castro s. Johannis pro quibus
libet floreno quod pervenire fecerit ad manus camerarii dicti
comunis sol. decem den. a soluente dictam penam malli pro pre-
comissi et non ultra. Item quod potestas in mallis de quibus ha-
beret aliquam ratam tam ex forma statutorum quam ex concessio-
ne comunis supradicti non habeat aliam mercedem pro executione peren-

16.52

fienda in civilib. autē causis bon̄ unum den: pro quolibet
floreno vz a debitor. et nō plus

Die Lune 14 xbris 15[illegible]

[illegible]

[illegible] foro [illegible]

[illegible]

Ancora [illegible] confirmar [illegible]
publicamente [illegible]
[illegible]
[illegible] nel [illegible]
ufficiali e ministri di justitia [illegible]
[illegible]
[illegible] sia [illegible]
[illegible] senza [illegible] pena alcuna [illegible]

16v

[illegible] sotto la pena di [illegible] [illegible] p[illegible] fare la [illegible] [illegible] notificando [illegible] [illegible] [illegible] informatione [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Locus sigilli

[illegible]

Die [illegible] 20 [illegible] 1548

Suprascripta [illegible] fuerunt publicata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Marcus Cylonius cancellarius

Incipit liber tertius malefitiorum

De modo procedendi super malleficiis — Ca. I

Statuimus et et ordinamus quod si aliquis de castro sancti iohannis
uel aliunde fuerit citatus per baiulum dicti comunis de mand-
ato potestatis dicti castri quod ueniret ad se excusandum uel defe-
dendum ab aliqua accusa denuntia uel inquisitione de aliquo mall-
eficio uel delicto debeat die sequenti post citationem factam si perso-
naliter citatus fuerit comparere ad confitendum uel negandum con-
tenta in dictis inquisitione accusatione uel denuntiatione et si
personaliter citatus non fuerit citetur bis duobus diuersis diebus do-
mi eius solite habitationis simili modo quo supra quibus citationibus
factis si non comparuerit die sequenti dictus denuntiatus accusatus
uel inquisitus habeatur pro confesso et conuicto ac si esset testibus
superato potestas enim teneatur et debeat dictum talem delinquentem
contumacem in banno poni facere per dictum baiulum in platea dicti
comunis publice et alta uoce ad dicto castro et eius territorio in quan-
titate qua ueniret condempnandus secundum formam istorum statutorum
in quo quidem banno prefatus dominus potestas dari et assignari faciat
terminum quinque dierum proxime futurorum ad omnes suas defensi-
ones faciendas infra quem si non comparuerit dictus denuntiatus
accusatus uel inquisitus supra dictus dominus potestas teneatur et debeat
deuenire ad condempnationem et ipsum talem contumacem condempnare
et contra ipsum sententiam ferre iuxta pretium statutorum: forenses
uero bis diuersis diebus citentur in platea dicti castri et contra ipsos
modus et ordo supradictus seruetur si uero dicti denuntiati inquisiti
uel accusati comparuerint et dicte denuntie inquisitioni uel accu-
se respondere uoluerint et confiteri uel negare uoluerint primum et
ante omnia teneantur et debeant fideiussorem prestare de soluendo
omnem penam de iure et secundum formam presentium statutorum incursam
quibus peractis medio iuramento ad respondendum admictantur

De pena dicentis alicui aliquod uerbum iniuriosum. Ca. II

Statuimus et ordinamus q quicumq de dco castro sci tebis
uel aliunde in dco castro et eius territorio dixerit alicui
persone aliquod uerbu iniuriosu ut est falso. rauglioso.
fornne. traditore. ruffiano. briaco. puttanier. confessa. et
his similia puniat pro quolibet uerbo et quolibet uice pena
uiginti sol den sine diminutione dimidio offenso ad minus
idm uocauerit aliter no.

De pena reimpperantis alicui rez iniuriosa
Ca. iij

Item statuimus et ordinamus q nullus de dco castro uel
aliunde in dco castro et eius territorio audeat uel pre
sumat dicer uel reimpropertre alicui uel contra aliquam
persona homicidiu patris matris fris carnalis uel con
sobrini pena uiginti sol den qui uero uulnera uel ali
as percussiones reimpropenuerit puniat pena dece sol
den de fco sine diminutione

de pen percutientis aliquem manu uacua uel pede
Ca. iiij

Statuimus etiam et ordinamus q quicumq de dco castro ul
aliunde in dco castro et eius territorio percusserit aliq
uam persona manu uacua uel pede a collo supra et san
guis exiuerit codempnet pena dece libr den si sanguis no
exiuerit condempnet pena centu sol den pro qualibet pcussio
ne si uero a collo infra manu uacua uel pede aliquam per
sona percusserit et sanguis exiuerit codempnet percutiens
pro qualibet percussione pena centu sol den si sanguis
no exiuerit dimidia pena codempnet

De pena capientis aliquem p capillos. Ca. v

Item statuimus et ordinamus q quicumq de dco castro uel
aliunde ceperit aliquam persona p capillos irato animo
codempnet pro qualibet uice inuiginti sol den si interim et

dca captura cadere fecerit induplu dce pene condempnet si per
capillos attrasinauerit pro qualib uice codempnet inquinquaginta
sol' den si sanguis exire fecerit induplu dce pene conde-
pnet pro qualibet uice

De pena capientis aliquem p pannos uel arma Ca. vi

Statuimus et ordinamus q quicuq ceperit aliqua pso-
na per panos uel arma [illegible]
pro qualib uice inuiginti sol' den si ex ipsa in prima inter-
ra cader fecerit codempnet inquatraginta sol' den et si
ex dca castra interra sanguis exiuerit puniat induplum
dce pene

De pena euaginantis arma contra aliquem C. vij

Statuimus et ordinamus q quicuq euaginauerit arma co
tra aliqua persona irato aio codempnet pro qualibet
uice in sol' centu den si uero dcus euaginat cu dicto armis
euaginatis aliqua persona insultauerit codempnet in
sultu pena contenta in capitulo sequenti si quis aute cu dictis
armis contra aliquem adminauerit puniat pena ducentoru
sol' den pro qualibet uice

De pena insultantis aliquem cu armis uel sine Ca. viij

Item statuimus et ordinamus q quicuq de dco castro uel
aliunde interritorio dicti castri mouedo se de loco ad locu
cu armis offendibilib insultu fecerit irato aio ad domu pro
pria insultati uel conducto indco castro uel eius territorio co
depnet inuiginti libr den si quis aute cu dictis armis aliquem
insultauerit mouedo se de loco ad locu alibi qua ad domu
sup dcam indimidiu dce pene codepnet pro qualib uice qui
cuq enim aliquem insup dictis locis sine armis insultauerit
mouedo se d loco ad locu pena quinquaginta sol' den codepn

18v

pro quolibet vice

De pen[a] p[er]cutientis cum baston[e] lapide [et] similib[us]
Ca. Viiij

Statuimus et ordinamus et hac p[rese]nti lege sancimus q[uod] si quis de castro s[ancti] iohis vel aliunde in dicto castro vel eius territorio percusserit aliquem bastone lapide mactone vel his similib[us] s[et] sanguis exiuerit condemnetur percutiens pro qualibet percussione in libris centum den[ariorum] si vero sanguis no[n] exiuerit in dimidia dicte pene co[n]demnet[ur] si vero coccia capitis fregerit pena ducentorum libr[arum] den[ariorum] percutiens condemnet[ur] si quis aute[m] percusserit aliquem cum armis ferreis inferre ex qua percussione signum euidens remaneat condemnet[ur] percutiens in libris ducentis den[ariorum] pro qualibet percussione cum signo euidenti perpetuo remanente si quis aute[m] percusserit aliquem supra dictis armis a collo infra sine sanguinis effusione condemnetur dictus percutiens pro qualibet percussione in quinquaginta libr[is] den[ariorum] si vero sanguis no[n] exiuerit in dimidia dicte pene pro qualibet percussione condemnetur si quis aute[m] dictis armis aliquem membro amputauerit libris den[ariorum] ducentis condemnet[ur] percutiens pro quolibet membro si vero aliquod debilitauerit aut dente effoderit delinquens in libr[is] ducentis den[ariorum] condemnet[ur] si aute[m] aliquis alicuius persone dente effoderit quolibet modo cum talis effodiens pro quolibet dente in decem libr[is] den[ariorum] condemnet[ur]

A. in capite et a collo sup[ra]

a collo infra

De pena committentis aliquod malefi-cium ut iniuriam in p[er]sonam
Ca. X

Volumus enim et hac lege sancimus q[uod] quicumq[ue] commiserit aliquod maleficium vel iniuria in persona potestatis dicti castri vel eius familie condemnet[ur] in triplum eius q[uod] in eo deliquerit si contra alium de dicto castro tale delictum vel iniuriam commisisset et plus et minus ut mag[is] eo spo[n]tan[eo] debuerit contra tale sic tamen delinquentem p[ro]pterius [illegible]

potas possit et ualeat proceder usq ad condempnatione inclusi
ue no obstante q iniuria fuerit inpersona [illegible]

Q potas possit proced p inqsit / denuptia z accusa z
q pcessus expedir debeat itra XXX dies. Ca XI

Item statuimus et ordinamus q potas dicti castri possit et
ualeat contra delinquentis proceder per inquisitione de
nuntiatione uel accusa ipsasq et qualibet ipsor diffinir et
terminar infra triginta dies adie incohationis et ad hoc ut
ne delicta remaneant inpunita pfatus dns potas possit et
ualeat ~~[illegible]~~ diebus causis proceder diebs feriatis et no feriatis
et dcas denuntiationes inquisitiones uel accusationes pfatus
potas ~~[illegible]~~ terminar quos processus et quelibi ipsor no
expedit p sententiam codempnatoria uel absolutoriam
incidat [illegible] libr den de suo salario retinedor pro q
libet processu no expedito et nichilominus nouus et suc
cessor potas teneat et debeat ipsu uel ipsos processus expedi
re per sntiam absolutoria uel codempnatoria infra uiginti
dies ab introitu officii numerados sub pena pdca

De pena bulnerantis aliqua bestia z Ca XII

Item statuimus et ordinamus q quicuq uulnerauerit ali
qua bestia uaccina equina uel somerina uel fregerit
aliquod mebru codempnet pro quolibs uulner et quolibet me
bro in libr quinq den si uero alia bestia uel animal alicu
ius uulnerauerit uel mebru aliquod fregerit puniat pena
quinquaginta sol den pro quolibet uulnere et quolibet mebro
fracto. Volumus et q in omnibs supra dictis casibs dapnu
emedet patrono dce bestie et animalis sm extimatione duor
probor uiror per partes eligendor quas potas pena piuri
statim coger debeat ad dcos hoies eligendu si uero aliqua
supra dcar bestiar uel animaliu ex dictis uulneribs et p
ssionibs moriret talis percutiens induplu dce pene codepnet

18v

et in refectione [illegible] illata patrono dicte bestie.

De modo procedendi de similibus ad similia. ca. xiii.

Statuimus et ordinamus quod si aliquis commiserit aliquod maleficium vel delictum de quo non esset provisum et declaratum in volumine presentium statutorum et pena statuta non esset potestas contra dictum talem procedat et procedere possit de similibus ad similia et condempnare illum vel illos qui tale delictum commiserint sine magis similia et [illegible] non inveniretur procedat per [illegible] [illegible]
Mag. cons. spo. et si per [illegible] spo. [illegible] non [illegible] ret procedat sine [illegible] coe

De duplicatione penarum. ca. xiiii.

Statuimus et ordinamus quod pene [illegible] maleficiorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicti castri [illegible] xx et [illegible] [illegible] dicti [illegible] fore pro ponte et revellino et [illegible] domus heredum [illegible] nelli filippi pro directum ad murum domus heredum petri et bartolomei petri pro directum usque ad furnum comunis [illegible] duplicentur et pene in maleficiis commissis in aliqua cel. comunis potestatis dicti castri ad lectum mortuorum ad nuptias in palatio potestatis in incendio et et forensibus indapnis datis extraordinarii et maleficiis pene duplicentur tamen quo ad hoc comitatini et districtuales spo. non intelligantur forenses.

De beneficiis pacis confessionis et solutionis. ca. xv.

Volumus et ex hoc presenti lege sancimus quod quicumque de dicto castro vel [illegible] commiserit aliquod maleficium in dicto castro et eius territorio de quo procederet contra ipsum per potestatem dicti castri et com. et ad bannum [illegible] [illegible] legitime comparuerit et dictum maleficium [illegible] confessus

20 R

confessus fuerit quandocumq ante sntiam quarta pars pene in de se eide remictat et si ... et ipsa coram potate in publico forma uel per fide not inde rogati producentis actualr produxerit quandocumq ante sntiam alia quarta pars eide remictat Et si uero dcus delinques uel malliu committes post lata sntiam contra ipsu de mallio comisso infra dece dies a die late snie numerados soluerit pena in qua cudempnatus extiterit alia quarta pars pene remictat auct presentis statuti

Q testes sint a xiiij annis supra — Cap° xvj

Item statuimus et ordinamus q appellatione si quis contineat masculus et femina ... extraordinariis et malliis femina sit idonea testis ut masculus dummodo masculus et femina sint a quatuordecim anis supra

Q potas no possit ferre sntias in criminalib absq presentia duor ex priorib dci Castri — Ca xvij

Statuimus etia et ordinamus q potas dicti castri no possit nec debeat ferre aliqua sntiam in criminalib et malliis sine presentia duor ex priorib dicti castri sedentib ad bancum iuris mallior cu presentia duor testiu uocator ad dcas sntias audiendas pena dece libr den de suo salario retinedor pro qualib vice qua contrafecerit et si dicti priores adesse noluerint puniantur p potatem dicti castri in uiginti sol den pro quolibet contrafaciente Et nichilominus potas fcta requisitione de dictis supstitib et habitis dictis duob testib sntias ferre possit et ualeat pleno iur debeat q dcus potas ipsas sntias publicar

De pen minor committentiu mallia Cap° xviij

Item statuimus et ordinamus q minores quatuordecim anor et maiores dece committentes aliquod malliu

29 v

De [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De condemnatione non remittenda cap. xviiii

Condempnatio aliqua [illegible] alicui lata in toto uel in par-
te in aliquo directe uel indirecte tolli remitti suspendi ca-
ssari aut irritari nõ possit aut ex solutione primorum [illegible]
fierent predicta aut aliquid p̄dictor. nõ ualeant ipso iure
et si quis consulerit dixerit uel arenguauerit contra p̄-
dicta uel aliquid p̄dictor. in mille sol. den. uice qualibet pu-
niat et nichilominus [illegible] tale dictum consilium uel arenga sorti-
atur nullum [illegible] et nullum sortiatur effectum et ipse [illegible] [illegible]
habeat quartam partem pene de fo[illegible] auferende contra talem
arenguantem uel consulentem. alia quarta com. [illegible] spoleti et
ut aliquis nõ possit indebite grauari reseruamus [illegible]
ti spoleti de remittenda condempnatione sic uel ne.

De [illegible]tione exbanditorum. cap. xx.

Exbanditus pro [illegible] maleficio uel debito in ista curia po-
testatis fuerit [illegible] qualibet possit capere atque in
fortia dicti com. spoleti [illegible] [illegible] dicti castri ducere sine
aliqua pena et banno [illegible] talis ductor habeat quarta
partem banni quod teneret soluere talis ductus.

De [illegible] comburentibus domum [illegible] paleare [illegible] capanna
alterius [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible] seu [illegible] seu cappana
ubi aliquis habitaret [illegible] [illegible] pena sit in iuris disposi-
tione et [illegible] [illegible] com. ciuitatis spoleti in infrascriptis autem casibus
[illegible] [illegible] [illegible] seu facienda. dicto com. [illegible] p̄ [illegible]
[illegible] spoleti [illegible] habeat uolumus et quod si quis comuserit
[illegible] paleare [illegible] bladum [illegible] alicuius si comiserit so
[illegible] pena [illegible] [illegible] [illegible] libr. debeat dampnum emendare passo in quatruplum